

Ministeren

Udlændinge- og Integrationsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsudvalget har den 2. august 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 673 (alm. del) efter ønske fra Erling Bonnesen (V) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 673:

Med henvisning til artiklen »Minister varsler lovforslag efter sager om aflønning af udenlandske medarbejdere« bragt i Landbrugsavisen den 27. juli 2021, vil ministeren da:

- a. Udtømmende redegøre for grundlaget for ministerens forslag om initiativ til lovforslag, herunder hvor mange konkrete sager, der foreligger om overtrædelser af de gældende regler på området for henholdsvis kalenderåret 2020 og i perioden fra 1. januar 2021 til i dag opgjort på dels hele arbejdsmarkedet, dels hvor mange af disse sager der er på henholdsvis landbrugsområdet og gartneriområdet, hvad de pågældende sager typisk handler om, og hvordan de pågældende sager typisk er håndteret i det nugældende aftalesystem?
- b. Redegøre for, hvordan de problemstillinger - som ministeren ønsker løst gennem lovgivning - kan løses inden for de eksisterende aftalerammer med de relevante parter på området, herunder de i artiklen nævnte problemstillinger, hvor det fremgår, at "Over for Fagbladet 3F betegner udlændinge- og integrationsministeren det som "totalt uacceptabelt", hvis en arbejdsgiver på overfladen udbetaler korrekt løn i overensstemmelse med den ansættelseskontrakt, der ligger til grund for den udenlandske medarbejders opholdstilladelse, men bagefter forlanger en del af beløbet tilbage under bordet."? Og vil ministeren endvidere redegøre for, hvor mange konkrete sager, der aktuelt foreligger med det beskrevne indhold, hvor arbejdsgiveren kræver beløb tilbage "under bordet", og hvordan det sanktioneres efter nugældende regler?
- c. Bekræfte, at efter nugældende regler skal også medarbejdere på landbrugs- og gartneriområderne aflønnes efter de gældende lønaftaler på området og have løn udbetalt efter lovpligtig indeholdt skat m.v.?
- d. Redegøre for, om ministeren ønsker at gribe ind i og ændre de gældende modeller for aftaler på landbrugs- og gartneriområderne?
- e. Vurdere og kommentere på erfaringerne med sanktionspraksis i konkrete sager, hvor gældende regler ikke har været overholdt?

30. august 2021

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2021 - 13866
Akt-id 1724031

f. Redegøre for, hvad de aftalte og for nuværende gældende bruttolønsatser er på landbrugs- og gartneriområderne, og hvad en typisk bruttomånedsløn er på dette område?

g. Kommentere på, om ministeren er enig i, at relevante løn- og arbejdsmarkeds-spørgsmål også på landbrugs- og gartneriområderne helst skal løses af parterne selv, og har ministeren haft dialog med de relevante parter om de problemstillinger, ministeren fremhæver, og i bekræftende fald, hvad kom der ud af dialogen? Såfremt ministeren ikke har haft dialog med parterne på området om de problemstillinger, vil ministeren da søge spørgsmålene afklaret gennem dialog med parterne i nærmeste fremtid?

Svar:

Ad a)

Udlændinge- og Integrationsministeriet modtog den 28. september 2020 en fælles henvendelse fra parterne bag Jordbrugets Uddannelser (3F, GLS-A og Landbrug & Fødevarer) med en række ændringsforslag på det grønne praktikantområdet. På den baggrund har jeg været i dialog med parterne om en ændring af praktikantordningen, som vil skulle udmøntes i et kommende lovforslag.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmål vedrørende konkrete sager om overtrædelse af gældende regler på området indhentet bidrag fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI). Det lægges til grund ved besvarelsen, at henvisningen til "hele arbejdsmarkedet", skal forstås som "alle ansatte efter en erhvervsordning eller praktikantordningen", hvorved sager om overtrædelse af gældende regler er opgjort på erhvervsområdet samt praktikanter, jf. tabel 1. SIRI har på den baggrund oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

"Tabel 1 og 2 nedenfor viser i hvor mange sager, SIRI har anmeldt en udlænding og/eller en arbejdsgiver for overtrædelse af udlændingeloven, og i hvor mange sager SIRI har vejledt en udlænding og/eller en arbejdsgiver fremfor at politianmelde.

Den 1. juni 2018 vedtog Folketinget et lovforslag om smidigere regler for bibeskæftigelse og ulønnet frivilligt arbejde, som trådte i kraft 10. juni 2018. I den forbindelse foreslog Folketinget, at SIRI "generelt indfører en ny tilgang, således at styrelsen fremadrettet i størst muligt omfang vejleder i stedet for at politianmelde ved mindre førstegangsforselser".

Der vil ikke være tale om en mindre førstegangsforsæelse, hvis udlændingen har tilbagebetalt dele af sin løn til arbejdsgiver.

Tabel 1. Antal politianmeldelser på erhvervsområdet samt praktikanter i 2020 og 1. halvår 2021*

	2020	2021
--	------	------

Politianmeldelser i alt	200	84
<i>Heraf fodermestre og driftsledere samt landbrug og gartneri</i>	62	30

*Tallene for 2021 er foreløbige og til og med juni 2021

Anm.: Generelt bemærkes, at de statistiske oplysninger er behæftet med usikkerhed, da udlændingssystemerne er opbygget som journaliserings- og sagsstyringssystemer og ikke som egentlige statistiksystemer. Endvidere bemærkes, at der er tale om antal sager og ikke personer. Det betyder, at den samme person kan indgå flere gange over tid i forbindelse med en ny sag.

Kilde: Styrelsen for International Rekruttering og Integration

Tabel 2. Antal sager med vejledning om ulovligt ophold/arbejde, 2020 og 1. halvår 2021

	2020	2021
Sager i alt	21	14
<i>Heraf fodermestre og driftsledere samt landbrug og gartneri</i>	3	0

*Tallene for 2021 er foreløbige og til og med juni 2021

Anm.: Generelt bemærkes, at de statistiske oplysninger er behæftet med usikkerhed, da udlændingssystemerne er opbygget som journaliserings- og sagsstyringssystemer og ikke som egentlige statistiksystemer. Endvidere bemærkes, at der er tale om antal sager og ikke personer. Det betyder, at den samme person kan indgå flere gange over tid i forbindelse med en ny sag.

Kilde: Styrelsen for International Rekruttering og Integration

Efter en manuel gennemgang af politianmeldelserne på landbrugsområdet (fodermestre, driftsledere samt landbrug og gartneri), kan SIRI oplyse, at den typiske årsag til politianmeldelse er, at ansøger ikke har haft den fornødne tilladelse til at arbejde hos den pågældende arbejdsgiver.

SIRI har ikke indtil nu anmeldt en arbejdsgiver til politiet for at have forlangt kontant tilbagebetaling af løn.”

Ad b)

Det er selvfølgelig helt uacceptabelt, at udenlandske landbrugsarbejdere betaler løn tilbage under bordet til deres arbejdsgiver, uanset om det er som arbejdstager eller som praktikant. I december 2020 vedtog Folketinget en ændring af udlændingeloven (Lovforslag L 92 A), hvorefter SIRI fik hjemmel til at udføre selvstændige udgående kontroller for at efterse, om betingelserne for en opholds- og arbejdstilladelse bliver overholdt. Det giver SIRI ekstra muligheder i kontrollen med f.eks. udenlandske fodermestre og driftsledere i landbruget. I modsætning til erhvervs- og studieområdet er der ikke hjemmel til, at SIRI kan foretage udgående kontrolaktioner på praktikantområdet. Tilsynet på det udenlandske praktikantområde gennemføres således i dag af parterne bag Jordbrugets Uddannelser. Jeg er aktuelt i dialog med parterne om en løsningsmodel, hvor SIRI får det overordnede ansvar for at udføre udgående kontrol med det grønne praktikantområde svarende til,

hvad der gør sig gældende på erhvervsområdet. Derudover overvejer jeg sammen med parterne på det grønne praktikantområde at etablere en klagemulighed for udenlandske praktikanter, hvor det faglige udvalg for Jordbrugets Uddannelser fremadrettet får til opgave at søge at tilvejebringe forlig bl.a. i klagesager, hvor praktikvirksomheden ikke lever op til sine forpligtelser efter udlændingeloven. Initiativerne vil i givet fald kræve en ændring af udlændingeloven.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmål vedrørende konkrete sager om tilbagebetaling af løn under bordet til arbejdsgiver indhentet bidrag fra SIRI. SIRI har i den forbindelse oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”SIRI blev før sommer af Skattestyrelsen gjort bekendt med, at Arbejdstilsynet, Politiet og Skattestyrelsen havde været på fælles aktionsbesøg hos en arbejdsgiver og dér havde fået oplysninger om tilbagebetaling af løn. Sagerne relateret til den pågældende arbejdsgiver er endnu ikke afsluttet, da SIRI afventer yderligere dokumentation i sagerne. SIRI har ikke andre konkrete sager vedrørende kontant tilbagebetaling af løn verserende.”

Ad c)

Det er en grundlæggende betingelse for at få en opholds- og arbejdstilladelse som udenlandsk arbejdstager eller som praktikant inden for landbrug og gartneri, at løn- og ansættelsesvilkår er sædvanlige efter danske forhold.

Ved vurderingen af lønniveauet for udenlandske praktikanter tager SIRI udgangspunkt i de gældende overenskomster for praktikanter inden for det grønne område. På fodermester- og driftslederområdet eksisterer der vejledende lønniveauer, som SIRI anvender som rettesnor ved vurderingen af, om den tilbudte løn er sædvanlig efter danske forhold. Lønniveauerne fastsættes på baggrund af indmeldinger fra de Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR) og tager udgangspunkt i jordbrugsoverenskomstens lønstigning for faglærte arbejdere.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af pkt. f.

Ad d)

Vilkår om bl.a. løn- og arbejdsforhold på landbrugs- og gartneriområdet fastlægges mest hensigtsmæssigt af arbejdsmarkedets parter. Det vil jeg ikke ændre på.

Ad e)

Det er generelt sådan, at hvis SIRI modtager oplysninger fra fx en arbejdstager, en anden myndighed eller ved opslag i e-indkomst, der giver anledning til mistanke om, at betingelserne for en opholdstilladelse ikke er overholdt, vil SIRI vurdere, om opholdstilladelsen skal inddrages. Det kan fx være, hvis det viser sig, at der reelt ikke arbejdes på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår, som dannede grundlag for tilladelsen. I de tilfælde, hvor det findes nødvendigt, vil politiet blive anmodet om

at foretage en nærmere undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for strafforfølgning af arbejdstageren og/eller arbejdsgiveren.

Det følger af udlændingelovens § 59, stk. 3, at en udlænding kan straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, hvis denne har arbejdet uden fornøden tilladelse. Endvidere følger det af udlændingelovens § 59, stk. 5, at en arbejdsgiver kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, hvis denne har beskæftiget en udlænding uden fornøden tilladelse eller i strid med betingelserne for den meddelte arbejdstilladelse. Det er domstolene, der i den konkrete sag afgør, om der er sket overtrædelse af udlændingelovens § 59, og som ligeledes vurderer, hvordan overtrædelsen kan sanktioneres.

Jeg har tiltro til myndighedernes anvendelse af sanktioner overfor udenlandske arbejdstagere og/eller arbejdsgivere, hvis der sker lovovertrædelser på området.

Ad f)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen af pkt. f indhentet bidrag fra SIRI. SIRI har i den forbindelse oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Løn- og ansættelsesforhold skal være i overensstemmelse med de gældende løn- og ansættelsesvilkår inden for fagområdet.

Ved ansættelse af udenlandske landbrugs- og gartneripraktikanter skal bestemmelserne for ”udenlandske praktikanter” i den gældende Jordbrugsoverenskomst mellem GLS-A og 3F eller overenskomsten mellem Arbejdsgiverforeningen KA og Det Faglige Hus, følges.

Som et eksempel kan nævnes, at månedslønnen for en udenlandsk praktikant ifølge GLS-A overenskomst gældende fra marts 2021, er 11.571,02 kr. pr. måned de første 6 måneder og efterfølgende 13.421,22 kr. pr. måned for de næste 6 måneder. Hvis praktikanten er over 25 år gammel skal lønne være 15.537,58 kr. pr. måned for de sidste 6 måneder praktik.

Hvad angår fodermester og driftsledere følger SIRI de vejledende lønniveauer fastsat af de Regionale Arbejdsmarkedsråd, uanset om ansættelsen måtte være omfattet af en overenskomst eller ej. Lønnen består sædvanligvis af en kontantløn (efter individuel aftale) inkl. tillæg for arbejde i weekender og på søn- og helligdage.

Det Regionale Arbejdsmarkedsråd for Øst-, Nord og Vestjylland har fastsat, at en månedsløn for en fodermester i disse regioner udgør 26.100 kr. ekskl. pension / 28.360 kr. inkl. pension. Lønnen for en driftsleder i samme regioner udgør 27.000 kr. ekskl. pension / 29.338 kr. inkl. pension. For resten af landet udgør en månedsløn for en fodermester 26.918 kr. ekskl. pension / 29.250 kr. inkl. pension. For en

driftsleder udgør en månedsløn 28.759 kr. ekskl. pension / 31.250 kr. inkl. pension.

Lønsatserne for alle regionerne har været gældende siden 2018.”

Ad g)

Som nævnt under besvarelsen til pkt. a, er jeg i dialog med de relevante parter om en række forslag til ændring af reglerne for udenlandske praktikanter på det grønne område. Forslagene har bl.a. til hensigt at sikre, at praktikantordningen bruges med et reelt uddannelsesmæssigt sigte. Det er vigtigt for mig, at vi (i fællesskab) finder en samlet løsning, der skaber kontinuitet og bred opbakning på området.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af pkt. d.

Mattias Tesfaye

/

Jonas From Soelberg